

PASARÉTI PRÉDIKÁCIÓK
refpasaret.hu

Pasarét, 2016. március 10.
(csütörtök)

Földvári Tibor

ÍME, A MI ISTENÜNK

Énekek: 466; 266

Lekció: Dániel 3,12-29

Alapige: Dániel 3,17

Ímé, a mi Istenünk, akit mi szolgálunk, ki tud minket szabadítani az égő, tüzes kemencéből, és a te kezedből is, oh király, kiszabadít minket.

Imádkozzunk!

Istenünk, mennyei Atyánk, áldunk, hogy a gyülekezet közösségében itt a templomban minden alkalommal hét közben is a munkanap terhei, fáradságai vagy örömei után átélhetjük azt a csodát, ahogy a zsoltárban is mondtad: velünk az Isten – mert te kijelentetted magadat az Úr Jézusban. Áldunk téged, hogy ő a mi Megváltónk. Köszönjük, hogy ő is átélte a halált; magasztalunk téged, hogy úgy, hogy közben legyőzte.

Dicsőítünk, hogy az Úr Jézus halála a mi örök üdvösségünknek is az alapja lett. Áldunk, hogy nem kell félnünk, mert a tied lehetünk boldog földi életben és ha eljön az elmenetelünk ideje, akkor is te vagy velünk. És köszönjük azt a csodát is, amit az Úr Jézus eljövetele bizonyossága ad. Hálásak vagyunk, hogy minden napot úgy tölthetünk, hogy várjuk az Urat. De áldunk és imádunk azért is, hogy amíg nem jön ő, Szentlelked és igéd által itt vagy és a hirdetett ígén keresztül is szólsz, szólani akarsz.

Bocsásd meg a mai nap minden bűnét. Szabadíts fel bennünket, hogy ha a szívünk vádolna. Add, Urunk, hogy a te jelenlétedben hadd tudjunk örvendezni. Lehessen számunkra a te igéd úgy személyes üzeneté, hogy megvidámít, éltet és bátor szívet ad.

Köszönjük neked, hogy azokat a testvéreinket is kegyelmedbe ajánlhatjuk, akik nem tudnak velünk lenni bármi miatt is. Akik betegek közöttük, támogasd őket az elég kegyelemmel. És arra kérünk, Urunk, hogy

akik kórházban vannak, különösképpen is érezzék át jelenlétedet, amikor idegondolnak. Köszönjük, Urunk, hogy a kórházi ágyon fekvő is átérezhetik a közösség szeretetét.

Hallgasd meg könyörgésünket és fogadd kedvesen imádatunkat.

Ámen.

Igehirdetés

Valószínűleg azért is nehéz nekünk emlékeznünk ennek a három fiatalembernek a héber nevére, mert éppen ebben a történetben is elég gyakran lehetett hallani a babiloni király által kapott új nevüket: Sidrák, Misák és Abednégó. Azt is hallottuk, hogy Istene: Sidrák, Misák és Abednégó Istene. Lehet, hogy nem lehetett zsidó nevük, mert a héber nevükben az Úr neve, illetve az Úr személye is szerepel, tehát már csak a nevük is mutatta, hogy kihez tartoznak ők, de olyan szép önmagában a történet nagyon sokszor hallott nevek szempontjából is erről beszél, hogy Sidrák, Misák és Abednégó Istene ugyanaz az Isten, mint aki Hanaanjá, Misáél és Azarjá Istene. Lehet, hogy a nevük nem az Úrra utal, de a személyük az nem változott.

De ez a történet mégsem az ő személyükről szól alapvetően, persze ezt tudjuk is, csak most így a bevezetésben mégis emeljük ki, hogy tényleg az ő Istenükre mutat ez a bibliai történet is. És ez most azért vált fontossá számomra – vagy azért is –, mert 2. rész fényében megtudtuk, hogy Nabukodonozornak vagy Nebukadneccárnak az újabb bibliafordítás nevével Isten kijelentette a jövőt, a messiási korszakot, az üdvtörténeti távlatokat, és hogy ki is az az Isten, aki mindezt végbe viszi, az nagyon jól látszik a 3. részben. Sajnos ez a babiloni uralkodó, Nabukodonozor bálványimádó, önimádó lett a 3. rész szerint, de látszik, hogy ennek az Istennek, akinek a szolgája ez a három fiatalember is meg Dániel, szóval ennek az Istennek a személye is ugyanaz és ez az Isten nem változott és ő végbe fogja vinni azt, amit eltervezett, csak kérdés, hogy mire képes, mire képes ez az Úr.

Hallottam, hogy a múlt csütörtöki istentiszteleten is ki lett emelve, hogy én szeretem az 'íme' szócskákat – ez így van. Most is volt kettő: a 17. versben és a 25.-ben. És azért fontos ez a két igehely, mert mindkettő kifejezi Istenre vonatkoztatva a fontos üzenetet. Nem a három fiatalember személye a döntő, hanem az Úr. „Íme a mi istenünk” – ez a fiatal emberek vallástétele. Aztán a 25. versben pedig Nabukodonozornak a legnagyobb baja az, hogy nem három, hanem négy férfit lát a tűzben: „íme négy férfit látok szabadon járkálni a tűzben”. Ő maga is tehát ledöbben azon, amit lát és kiemeli, hogy valami nagyon fontos történik.

És ez az egész látás, a fiatalemberek hitvallása, bizonyágtétele, Nabukodonozornak a tapasztalata jelzi, hogy ki is ez az Úr. hallottuk, így mondta a király: kicsoda az az Isten, aki... A végén meg ő mondja: mert nincs más Isten, aki így meg tudjon szabadítani. Hatalmas változás ment őbenne is végbe.

Ki is valóban ez az Úr? Ezt kell tisztázni és a 3. rész Dániel könyvében ezt tisztázza. Milyen Isten ő valójában? Fogságban van a népe Babilonban, ezek a fiatalemberek is foglyok, noha magas beosztásban vannak, de ez az Isten akkor is az, aki és készíti a messiási örök országot, amit megígért éppen ennek az uralkodónak is, hogy majd eljön. Szolgái a kezében tudják magukat – hadd mondjam –, szolgái ennek az Úrnak a jelenlétében vannak a kritikus helyzetben is, és még a pogány uralkodónak is el kell ismerni, hogy az Úr tényleg az, akinek a személyét a szolgái bizonyágtétele, hitvallása, élethelyzete is igazolt számára.

„Íme a mi Istenünk.” Ez lesz az első gondolat ahhoz, hogy szolgái kezében tudják magukat. Ez azért fontos kifejezés, hogy kezében tudják magukat, mert Nabukodonozor is arra hivatkozott, hogy az én kezemből ki tudna titeket kiszabadítani, ki az az Isten, aki ki tudna titeket szabadítani az én kezemből? Természetesen ilyen Isten nincs. De ez a történet jelzi, hogy mégis csak van. Dániel három barátja neve tehát: Hananjá – az Úr kegyelmes; Misáél – kicsoda olyan mint Isten; Azarjá – az Úr megőriz, megtart. És már a nevek is hordozzák, hogy kicsoda ez az Úr, kicsoda ez az Isten. Kegyelmes, ő nem akárki, szolgái élete is igazolja és mindenképpen megőriz, megtart. Fontos: a nagyon kritikus helyzetben is ilyen Istennek igazolja magát, ha szükséges. És itt a tüzes kemence szóval vagy kifejezéssel jellemezhető történetben is ez jött és ez jön elő.

Az a parancsolat, ami a király szájából – és a babiloni törvények szerint ez törvény – elhangzott, az az Ószövetségben az első parancsolatra utal. Azt gondolom, hogy ezt jól ismerjük: ki az, akit imád az Úr népe. De az első parancsolatot tényleg így lehetne összefoglalni: ki a te Istened, Isten népe, ki az Úr népe Istene? Kicsoda ő? Nabukodonozor is ezt mondta: kicsoda az az Isten? De a bibliai kijelentés is az első parancsolatban éppen erre hívja föl a figyelmet. Egy pogány ember is mondhatja, hogy kicsoda az az Isten és a Biblia is mondja, hogy kicsoda az az Isten – csak nem mindegy, hogy milyen hangsúllyal hangzik el ez a kifejezés. Kérdésként, állításként, felszólításként, boldog hitvallásként.

Kiben bízunk, kit imád az Úr népe? És emlékszünk, hogy az imádás az mindenképpen kifejezetten az isteni személyre és az isteni személy tulajdonságaira teszi a hangsúlyt. Amikor imádkozunk, akkor kérhetünk, könyöröghetünk, bűnt vallhatunk, hálát adhatunk az Úr tetteiért,

de az imádás, leborulva imádni az Urat vagy istentisztelet, magában hordozza ez a kifejezésünk is: kicsoda az Úr. És aki ő az ő személyében, milyen tulajdonságai vannak. Ami vagy meglátszik a tetteiben vagy nem. De az első parancsolatból jól látszik ott a kijelentésben a Mózes 2. könyve 20. részében is, hogy az az Úr, aki kijelenti magát, ő még a tetteiben is azt igazolja, hogy ő kicsoda. Szabadító tette az egyiptomi szabadítás és minden más.

Isteni személye nagysága látszik tehát abban, amikor az Úr népe imádja az Urat. Ezért nem volt mindegy ennek a három fiatalembernek, hogy most akkor a babiloni uralkodó által felállított arany állókép, szobor előtt hajolnak meg, borulnak le és imádják vagy pedig vállalják annak a következményét, hogy ők csak az Urat akarják imádni, mert így jelentette ki magát. Isten kijelentette magát, hogy milyen az ő személye és ezek a fiatal emberek a kritikus helyzetben is ebben bíznak, ezt vállalják.

Itt megint hadd mondjam ki, hogy azért nagyon fontos a történet, mert Isten kijelentette, hogy hogyan készíti majd a Messiás érkezését. A babiloni birodalom az arany és majd jönnek más nemzetek, más birodalmak, de az örök birodalom, az egyedül az Úré. És ebben a kritikus helyzetben vajon három szolgája, akik amúgy híresek, vállalják őt. Ma a médiában hihetetlen hírértéke lenne, hogy három nagyon magas beosztású – most hadd mondjam így – uniós vezető vállalja, hogy nem hajol meg egy pogány istenség előtt, hogy ha azt kellene tenniük. Ennek hírértéke van, az egész világon megtudnák, hogy valakik vállalják a hitüket. De az az Isten, aki látszik az ő életükben, ez az Isten, aki majd készíti az egész világtörténelem menetében is meg a messiási ígéretre nézve is az ő tervét, akaratát.

Nem olyan régen beszélgettünk ott a hivatalban lelkésztársaimmal, hogy bizony a szocialista rendszerben több olyan lelkipásztor volt, akik számára egyáltalán nem volt mindegy, hogy vállalják-e a hitüket, hogy ők csak az Urat akarják imádni és nem minden másfajta lehetőséget. És ami különösen nehéz volt, hogy ha gyermekeik is voltak. Mert hogy ha a gyermekem kerül veszélybe a hitem miatt, azt sokkal nehezebb talán elhordozni, mert amíg magunk szenvedünk esetleg a hírünkért, az imádatunkért, hogy csak az Urat imádjuk, azt még úgy el lehet hordozni, ha nem is egyszerűen, de ha tudom, hogy más valaki szenved miattam, és lehet, hogy ő nem is jár még hitben. És több lelkész is nagyon el kellett, hogy gondolkodjon, hogy most megalkuszik, vállal valamit vagy pedig vállalja – most hadd mondjam jelképesen – a szenvedés tüzet. Ma is lehet bármikor Magyarországon is olyan állapot, helyzet, amikor a szó szoros értelmében is kiderül, hogy kit imád az Úr népe.

A barátoknak a szava és a tette, amit itt megélnék, önmagáért beszél. Ezért olyan szép itt a kifejezés tehát a 17. versben, ők a hangsúlyos kijelentést ezzel a szóval akarják bevezetni itt a leírás szerint: ímé a mi Istenünk, akit mi szolgálunk, ő ki tud minket szabadítani a kemencéből is meg a tűzből is, ó király. De ha nem, akkor is mi csak az Urat imádjuk. A fordítások mindig az Úr mindenhatóságára teszik a hangsúlyt. Én tudatosan nem akartam felolvasni a Károli-fordításból azt a két dőlt betűs kifejezést, amit így szoktunk hallani: de ha nem tenné is. Úgy van az ősi, az arám nyelvben, hogy 'ha nem'. Most viszont hadd mondjam, a Károli-fordítás dőlt betűivel így van: de ha nem tenné is, mi nem imádjuk az arany állóképet. Ő hatalommal bír és az ő isteni mindenható voltából következően bármit megtehet, de ha nem teszi, nem látszik az ő mindenható volta a mi életünkben, mi akkor sem akarunk mást imádni. Mindenképp az isteni mindenhatóságon a hangsúly.

Az arám nyelvű szövegnek a hangsúlya azonban még mélyebb jelentést hordoz, mert elmondják, hogy a mi Istenünk, akit mi szolgálunk, „ímé a mi Istenünk, akit mi szolgálunk, ki tud minket szabadítani”. De ha nem tud minket kiszabadítani – most hadd mondjam így a fordítás miatt –, de ha nem tud minket kiszabadítani, mi akkor se szolgálunk más Istent, csak az Urat. Ez a 'nem tud minket kiszabadítani' magyarázó fordítás arra akar utalni, hogy ha az ő isteni terve, akarata az ő tetteiben abban látszik, hogy nem szabadít. Itt az isteni akaraton van a hangsúly: ki tud, ha azt akarja, de ha nem tud – azaz nem akarja –, mi akkor se akarunk mást imádni. Nem csak a mindenhatóság, hanem az isteni terv, szándék, akarat valósága.

És hogy értsük, hogy miről is van itt szó, hát most is a legjobb példa az Úr Jézus példája, emlékszünk, az Úr Jézus is ott a Gecsemáné kertben a Márk evangéliuma 14. része leírása szerint az isteni mindenhatóságot is megvallotta, de mindenképpen ott volt az Atya akaratának a valósága is. Abbá, Atya, minden lehetséges neked, ha lehet, múljék el a pohár, ez az óra, de legyen meg a te akaratod. Mindenható Atya, akinek akarata van. És az, hogy mi történik velem, az majd az ő akarata szerint befolyásolja az ő mindenható képességeit. Mind a kettő fordítás vagy magyarázat lehetőség bátorító, csak az egyiknél a képességen van a hangsúly, az utóbbinál a képesség és akarat.

Az akarat nekem azért bátorító, mert abba még inkább benne van a személyesség, hogy az az isteni személy nem csak tud dolgokat tenni, hanem vágyakozik és akar, mert kapcsolatban vagyunk vele. Az Úr kifejezés önmagában ezt hordozza, hogy ő kicsoda: az ő népének mindenható Istene.

Ők tehát az Úr kezében tudják magukat. Nincs itt az Isten keze kifejezés, de az egész történet és a bizonyágtételük jelzi ezt, hogy nem a te kezében van az életünk, ó király, hanem az Isten kezében, aki tart minket. A bibliai kijelentésben ezt vallják meg, az első parancsolat is erre utal: én az Úr vagyok, a te Istened, aki... Azért imádják az Urat, mert szeretik őt és benne bíznak egyedül és tudják, hogy jó kezekben vannak. Mózes 5. könyvének a 33. részében azt gondolom ismerjük ezeket a kijelentéseket a 26-27. versekből: „Nincs olyan, mint a Jesurun Istene! Az egeken száguld segítségedre, dicsőségében a felhőkön. Hajlék az örökkévaló Isten, alant vannak örökkévaló karjai; elúzi előled az ellenséget.” Örökkévaló karjai tartanak – az újfordítású biblia így hozza. „Hajlék az örökkévaló Isten, alant vannak örökkévaló karjai.”

Lehet, hogy bekerülünk az égő tüzes kemencébe, de akkor is az Isten karjában leszünk – ezt mondják a fiatalok. Ő mindenható Isten, de az a kérdés, hogy mit tervez velünk, mi a szándéka a mostani kritikus helyzetben velünk? Azt ő dönti el, azt nem mi dönjük el, nem is te döntöd el. Ő. Nekünk egy a fontos, hogy mi az ő szava szerint csak őt imádjuk minden körülmények között. A „de ha nem tenné is” jelzi, hogy nem a történések befolyásolják a hitünket és az imádatunkat, hanem az az Úr, akihez tartozunk és akit szeretünk. Persze benne van a hívő ember hitvallásában, hogy lehet, hogy könnyebb lenne úgy átélni ezt az egész helyzetet, hogyha nem is kerülnénk be a kemencébe, mert hát Isten sokféle csodát tehet, hiszen neki minden lehetséges, ezért fontos nekem, hogy nem az a kérdés, hogy mi minden lehetséges, hanem hogy mit akar az Úr. Mert amit az Úr akar, az mindig jó.

Ezért is felüdítő a történetben a folytatás, hogy a második 'íme', ami szerepel a történetben, elmondja, hogy még a pogány uralkodó is mit láthat a testi szemével. És természetesen a három barát is ezt átélhette ott a meleg helyzetben. De nem ők mondják el, hogy íme itt az Úr, velünk van, no nézd meg, király, látod, itt van, hanem ők csak átélik, hogy hogyan viszonyul az Úr hozzájuk, mert ők is viszonyultak hozzá egyedül őt imádván. A három barát csendben van, ők elmondták, amit kellett, és utána zajlanak az események, történések, haladnak előre, a haragos király kezében, döntéseiben vannak látszólag a dolgok, de ez csak a látszat, hiszen ők elmondták, hogy majd az Úr dönt, hogy mi lesz velünk. Ők tehát nem szenvedői, nem elszenedői a történéseknek, hanem ők csak átélik azt, amit ők hittel megvallottak, és az Úr imádata akkor is megvalósul, hogy ha nekik ezért meg kell halniuk.

Emlékszünk, hogy a Zsidókhöz írt levél 11. részében, amikor a híres-neves hithősöket említi a Szentírás, akkor utána elmondja azokat,

akiknek a nevét nem említi. A névtelen hithősök, akik nem a nagy csodák és a nagy isteni győzelmek szempontjából hithősök, hanem a nagy szenvedés, a mártíromság, a rettenetes kínhalálok közepette mutatta meg az Úr az életükben, meghalásukban, hogy kicsoda ő, az Úr. Amikor itt a király azt mondta, hogy a testüket is veszedelemre adták, tehát vállalták a halált is az Istenükért, hogy csak őt imádják, azaz mártírhalált haltak, ez a tény is a király számára igazolhatta volna, hogy kicsoda az Úr.

Az újszövetségi időszakban tényleg történetírások is megjegyzik, hogy milyen hatással volt az arénában mártírhalált halt szenvedő kereszténynek halála, szenvedése azok számára, akik ezt úgy élvezettel nézték, de az Úr Lelke a látványt felhasználta arra, hogy megdöbbenek, hogy hogy halnak meg ezek az emberek a hitükért, az Úrért. Tehát a három barát is meghalhatott volna az égő tüzes kemencében. A „de ha nem tenné is” igazolta, hogy akkor is csak az Urat imádták.

Az eseményeknek a menetében látszik, hogy látszólag a „de ha nem tenné is” esete valósul majd meg, hiszen viszik őket az égő tüzes kemencébe és olvastuk, hogy megkötözve beestek a tűzbe, a tűz közepébe. Tehát nem akkor haltak meg azok a nagyon erős katonák, amikor még nem dobták be őket, hanem bedobták, de közben ők meghaltak, mert olyan erős volt a tűz heve. Hétszeresen izzott vagy a hetes szám az vonatkozhat mindenképpen, hogy a lehető legnagyobb izzással izzott. Bedobták tehát őket megkötözve és látjuk, hogy Nabukodonozor szempontjából akarja az Úr kijelenteni, hogy mi is történt valójában.

Furcsa is nekünk, hogy miért van ez a fajta kezdés itt a szövegben, hogy elkezd a király félni, megijedni és utána jött a leírásban, hogy benéz és mit lát. Mindenképpen benne van, hogy a király szembesült azaz, hogy ott nem csak hárman vannak és nem csak megkötözve. De az igei kijelentés sorrendje a királynak a félelmét akarja először elmondani, hogy mi van a király szívében. Rettenetesen fél és ugye a tanácsadóktól kér segítséget, hogy most akkor itt mi van. Mert nem három embert dobtunk be megkötözve? És azt látja, ímé négy férfit látok – itt a hangsúly. Hát itt nem hárman vannak, hanem négyen. És elmondja, hogy olyannak látja azt a negyediket, mint valami istenek fiáét. Azután pedig úgy beszél róla, mint az Isten, aki elküldte az ő angyalát.

Dániel az oroszlánok vermében mindenképpen angyal által menekült meg, az Úr ott angyalt küldött. Itt a királynak a beszéde alapján lehet, hogy angyal volt, de inkább azt a jelentést említem, amit sok reformátori magyarázó kiemel: istenek fiáé – az újfordítású bibliákban: mint valami isten –, nem angelofánia (angyaljelenés), hanem theofánia (is-

tenjelenés). Mert azt mondták, hogy kicsoda az az Isten, aki meg tud szabadítani a te kezedből meg a tüzes kemencéből, ó király? Hát a mi Istenünk! És ez az Isten megjelenik. „Nincs olyan mint a Jesurun Istene, egeken száguld segítségedre, [...] alatt vannak örökkévaló karjai.” Nem a kezébe vette Isten a fiatalembereket, hanem ott van a jelenlétükben. Benne vannak az égő tüzes kemencében, a tűz közepében, de az Úrral közösségben, ott van velük az Úr. És a király szava erre hívja fel a figyelmet: ímé négy férfi. Én négy férfit látok. Ez a fontos. Természetesen a barátok is látták, hogy mi nem hárman vagyunk itt, hanem négyen. Velünk az Isten a tűzben.

Nem olyan régen, ahogy olvastuk a tengeren járás történetét, láthattuk, Jézus a tengeren járva is, a vízen, vizes dolgok tekintetében is igazolni akarta, hogy ő ott van az övéivel, vállalja velük a közösséget, az övéi jelenlétében akar lenni. Ott mondta is, hogy „Bízzatok, én vagyok, ne féljetek!” És az Ézsaiás könyve 43. részében nem csak a vízre nézve beszél az Úr arról, hogy az ő isteni szeretete, akarata, az ő mindenható képességeit milyen módon befolyásolja. Ézsaiás könyve 43. részének az 1. verse kétszeresen is megszólítja az Úr népét, amikor kiemeli: „És most, oh Jákób, így szól az Úr, a te Teremtőd, és a te alkotód, Izráel: Ne félj, mert megváltottalak, neveden hívtalak téged, enyém vagy!” (És most az üzenet miatt hadd mondjam így, hogy én vagyok a te Istened.) „Mikor vizen mégy át, én veled vagyok, és ha folyókon, azok el nem borítanak, ha tűzben jársz, nem égsz meg, és a láng meg nem perzsel téged. Mert én vagyok az Úr, a te Istened, Izráelnek Szentje, a te megtartód.”

Természetesen ezt a prófeciát ismerhette Dániel meg Dániel három barátja is. Hogy is hívják őket? Hananjá, Misáél és Azarjá. Inkább ezt jegyezzük meg. Tehát ők ismerték az ézsaiási prófeciát és a mózesi igéket is. Most csak átéljük azt, amit Isten kijelentett. Ők azt mondták, hogy mi kész vagyunk meghalni is, mert mi csak az Urat imádjuk. Viszont az Úr hogy gondolkodott? Hogy döntött az ő isteni akarata? A „de ha nem” mit is akart megmutatni? Hogy én itt vagyok veletek. És benne vannak a tűzben, de ott az Úr.

Ez azért fontos, mert a pogány uralkodó látja ezt, az isteni személy jelenlétét, aztán amikor az ajtón keresztül odaszól, kihívja a három fiatalembert. Ugye milyen kérdés, hogy most a negyedik már nem volt ott vagy őt nem akarta kihívni? Nem tudjuk. Azt tudjuk, hogy Nabukodonozor csak a három fiatalembert hívta ki, de előtte elmondta, hogy én négyet látok. És amikor kijönnek, akkor még mindig a csoda elemzése zajlik a pogányok részéről, hogy mi is történt itt, hát még a szaga se érte őket, a tűz szaga, nem volt hatalma a tűznek, de azért, mert ott volt

velük ez az isteni személy. A pogányoknak a történések menete az izgalmas, meg abból próbálják leszűrni a dolgokat. A három barátoknak pedig az Úr jelenléte, valósága. És ennek sokféle következménye van.

Én azért hármat hadd emeljek ki a barátok szempontjából. Szabadon jártak-keltek ott az Úrral közösségben a nagy kemence tüzeiben. Szabadon járkáltak, meg voltak kötözve, csak a kötelek égtek el, tehát szabadok voltak és ott járkáltak. Az Úrral közösségben járkálnak a szenvedés közepette, mert ez elvileg szenvedés volt, hiszen meg kellett volna halniuk. Tehát nem az volt, hogy nem kerültek be a tűzbe, nem volt nehéz helyzet, kritikus helyzet, hanem az volt, csak ott volt az Úr is velük. Ezt azért akarom így hangsúlyozni, mert az imádat, az mindig az Úr személyére figyel. Soha nem arra, hogy most akkor csinál valamit vagy nem az Úr, hanem a személye. És mikor azt mondtam, hogy soha nem arra, akkor a hangsúlyt akartam tenni az ő személyére. De természetes, hogy mivel a személye olyan, amilyen és ő megígérte, hogy én a tűzben is veled vagyok, meg megtartlak, megváltód, megtartód vagyok, akkor valahogy majd történnek a dolgok a személyhez kapcsolódóan. De ha nem történnek is, akkor is az a lényeg, hogy ő ott van, vagy ha nem lett volna ott velük, hanem meghalnak – ezt is elmondtuk már –, akkor is mi az Urat szeretjük. De mivel ott van az Úr – velünk az Isten –, ezért szabadon járnak-kelnek.

Most a szónak az üzenete szempontjából hadd mondjam így lelki értelmében, ha mi valószínűleg nem égő tüzes kemencébe dobatunk bele, hogyha nem akarunk mást imádni, csak az Urat, de sokféle helyzetben lehet szenvedni, látszólag nem vagyok szabad, hiszen az Úrért valamit vállalnom kell. Ettől még lehetne félni is, tartani is tőle. De nekem olyan szép és bátorító üzenet lett ez, hogy ők szabadon járkálnak, szabadok. Lehet, hogy fáj valami, várom a megoldást, de szabad vagyok. Amikor a Mózes idejében az Úr megjelent ott a csipkebokornál, akkor még a nép ott volt a fogságban, de emlékszünk, Isten azt mondta: „vagyok, aki vagyok” – az isteni én vagyok majd innen jön Jézus számára –, ez a „vagyok, aki vagyok” azt mutatta, hogy én az vagyok, aki és készülök szabadítani is. Most még csak annyi elég, hogy bizzatok bennem, és majd amikor jöttök ide, Mózes, akkor imádhattok engem. Jézus 'én vagyok' kijelentései pedig tovább erősítik ezt a gondolatot.

Szabad vagy-e akkor, amikor lehet, hogy az Úrért szenvedni kell, és ez nem kellemes, sőt kritikus helyzetet jelent, de az Úrral szabadon. Nem volt hatalma a tűznek, nincs hatalma a halálnak, még ha mártíromságot is kell halni. Nincs hatalma az örök kárhozatnak, mert Jézus ott van az övéivel a tűzben. Jézus vállalta az övéi helyett a meghalást, az

isteni ítéletet, a kárhozatot. Meghalni meghalhatunk fizikailag, de ott az Úr. Elkárhozni pedig nem kell semmilyen szinten, mert az Úr azt helyettünk elvégezte. Nincs hatalma semminek, ami az Úr és az ő népe ellen való, amit a pogányok használnak, hogy a népét bántsák, de nincs hatalma, mert az Úr mindenható.

Maga Jézus is – emlékszünk – ezt mondta, hogy Istennek, az Atyának, nem csak a verebekre van gondja, még az ötödik verebecskére is, hanem azt mondja: nektek még a fejetek hajszálai is mind számon vannak. Itt is azt olvastuk, hogy a hajuk szála se görbült – most magyarul mondtam ki a fordítást. Hajuk szála se görbült. Mert missziói küldetésbe küldi a tanítványokat az Úr Jézus, mennek a tanítványok – emlékszünk – juhokként a farkasok közé, mondja az Úr nekik, sok mindent átélnek majd, de nekik igazából arra kell figyelni, hogy ragaszkodjanak az Úrhoz, azt féljék, akinek a szolgálatában missziói küldetést teljesítenek és hogyha ezt teszik, akkor a hajuk szála se görbül. Lehet, hogy bántják őket, de nem görbül a hajuk szála sem, mert az én mennyei Atyám gondoskodik rólatok. És itt tényleg nem bántotta a tűz a hajuk szálát sem. A három barát átéli az Úr jelenlétének a szépségét, örömét, csodáját. És olyan bátorító a történetben, hogy gyertek ki és ők kilépnek és utána megvizsgálhatják őket.

Ezért a befejezés olyan fontos, hogy maga a pogány uralkodó is kénytelen elismerni, hogy itt tényleg az Úr cselekedett. Az „íme négy férfit látok” kifejezés is jelzi, hogy neki látni kellett, hogy kicsoda az Úr. Őneki azzal kellett szembesülni, hogy az Úr ott van a szolgálóival és vigyáz rájuk. Hiába van ott az én kezem, hiába tettek bármit velük, ők az Úr kezében vannak. A félelme, ijedsége is jelzi, hogy ha nem csak az Úr szolgálói vannak ott, hanem az Úr, akkor jaj annak, aki istentelen és az Úr ellensége. Felséges, áldott Isten, nincs más Isten, aki így szabadítson. Azaz Nabukodonozor számára világossá lett, hogy a három barátnak van igaza. El kell ismerni Isten jelenlétét, el kell ismerni az Úr szolgálóinak a bizalmát, a hitét és el kell ismernie a szabadító tetteit.

Az jutott eszembe a mostani időszak lehetőségei miatt, hogy ma is sokféle formában lehet az Úr szabadítását átélni pogányoknak, az Urat nem ismerőknek, amikor Istennek a szabadító munkáját, megoldását, mondjuk a halálos ágyon fekvő hívő ember utolsó hetei, napjai mutatják, és ott vannak a családtagok, akik lehet, hogy nagyon keményen ellene állnak és mindig elutasítóak voltak, de látják meghalni az Úr gyermekét. Nem térnek még meg, nem lesznek az Úréi, mert ahhoz bűnvalás is kell, ahhoz kell az Úr Jézus kegyelmének az elfogadása, de a hívő szerettüknek az élete, meghalása mégis Isten kezében abban eszköz,

hogy kénytelen elismerni a legpogányabb, legkeményebb szívű családtag is ilyenkor, hogy azért ő úgy halt meg, ahogy beszélt arról, hogy ki az ő Istene. Nem biztos, hogy megtérnek, de a megtérésükben része lehet a családtag élethelyzetének.

Nabukodonozor nem megtért, ő csak elismerte, hogy kicsoda az Úr. Nem olvasunk a bűnvallásáról, nem olvasunk arról, hogy ő most már az Úr követője lenne, csak kénytelen volt elismerni uralkodóként, hogy kicsoda ennek a három fiatalembernek az Istene és ezt elmondta. Ma is így van ez, hogy a pogány uralkodók is, az istentelenek is lehet, hogy látják az Úr jelenlétét a szolgálói életében, de hitre csak akkor jutnak, amikor felismerik az Úr Jézusban, hogy kicsoda Isten. Nem a csodái, nem a nagy tettei, hanem a Szentírás szerint kicsoda az Úr, az Úr Jézus, aki meghalt és feltámadott. A szolgák, a három fiatalember, akik az Úr szolgálói, számukra viszont nagyon is beszédes, hogy ki ez az Úr. Nekünk meg még inkább.

Olyan jó, hogy nekünk az Úr Jézus személye az, ami felragyog, az, aki felragyog. Ott volt az Úr a tűzben, velünk meg itt az Isten Szentlelke és ígéje által, illetve várjuk az Úr Jézust vissza. És emlékszünk, hogy még a szenvedések, az üldözések is azt igazolják, azt jelzik, mint utolsó idők jelei, hogy az Úr jön vissza. Elvileg minden, ami történik itt a világban, az Úr szolgálóiért, akinek a kezében vagyunk, tudhatjuk mi is magunkat, és ha netán bele kell kerülni a tüzes kemencébe, lehet, hogy meg kell halni, de lehet, hogy ott lesz az Úr. A lényeg: kiderül, hogy kicsoda az Úr.

Imádkozzunk!

Istenünk, mennyei Atyánk, áldunk téged, hogy az ószövetségi hívő testvéreink is Jézusra kellett, hogy nézzenek, mint ígéretre. Köszönjük, hogy Dániel három barátja is tudta a messiási ígéreteket, ezért is vállalta a szenvedést és a kínhalált. Áldunk, hogy mi pedig mindezek után lehetünk. Köszönjük, hogy az Úr Jézus keresztje állt, magasztalunk, hogy ő meghalt, vállalta az ítéletet is, mindent elvégzett. És köszönjük ezt a titkot, hogy velünk az Isten. Áldunk azért is, hogy minden nap úgy kelhetünk és feküdhethetünk, élhetünk, hogy az Úr Jézust várjuk vissza.

Arra kérünk, Urunk, hogy ennek az ószövetségi történetnek az igei üzenete, ha kell, bátorítson, ha kell, vigasztaljon, erősítsen vagy szégyenítsen meg. Arra kérünk, Urunk, hogy mindenképp tisztíts meg bennünket minden bálványimádástól, minden félelemtől, ami gátolja azt, hogy téged imádjunk egyedül. Olyan jó, Urunk, azt látni, hogy ez a három fiatalember hűséges maradt hozzád. Köszönjük, amikor mi is ilyenek lehettünk egyedül a te kegyelmed által.

Kérünk arra, hogy segítsd meg azokat a testvéreinket, akik egyedül vannak a szó fizikai értelmében és lehet, hogy érzik ennek a nehézségét, terhét, jelenléted igazolja számukra, hogy ott vagy. Kérünk, hogy juttasd eszükbe, hogy hozzád tartoznak, a te népedhez.

Köszönjük, Urunk, hogy Nabukodonozor négy férfit látott. Köszönjük, Urunk, amikor mi is átéltük ezeket a csodákat. Arra kérünk, Urunk, hogy amikor még nincs csoda vagy lehet, hogy nem is lesz, akkor is bízunk abban, hogy de te az vagy, aki.

Imádkozunk mi is nem hívő szeretteinkért, családtagjainkért, hogy előttük is úgy éljünk, hogy megismerjenek téged.

Könyörülj meg népünkön. Bocsásd meg, Urunk, hogy a mi népünk olyan bálványimádó, istentelen. Bocsásd meg, Urunk, hogy ilyenek vagyunk, de szabadíts, kérünk. Népünk vezetőinek is adj hozzád térést. És bárcsak, Urunk, nem pogány vezetők lennének, akik nem számolnak veled, hanem akik benned bíznak. Kérünk téged arra, formáld ilyenné őket.

Imádkozunk most is a kárpátaljai magyarokért, lelki testvéreinkért is ott. Urunk adj ott hamar békességet, adj megoldást.

A csendben elmondott imádságunkat is most, kérünk, hallgasd meg Jézus érdeméért, Atyánk.

Ámen.

266. dicséret

1. Egek nagy Királya, Magasztalunk téged, Térjen nevedre dicséret!
Mulandó és gyarló Életünk átjárja Végtelen kegyelmed árja.
Jöjj, segíts, Jóra ints; Rólad zengjen nyelvünk, Vígan énekeljünk!

2. Dicsérjed, világom, Alkotód hatalmát, Mindenek felett uralmát!
Hirdesse a csillag Ránk sugárzó fénye, Mily csodás az Isten lénye!
Nagy égbolt, Nap és hold, Kik ott fenn jártok: Ti is Őt áldjátok!

3. Zengjen minden szívben Boldog hálaének A világ Teremtőjének!
Nagy kegyelmessége Gondot visel rólunk, számon tartja minden dolgunk.
Égben fenn, Földön lenn Áldassék jósága, Nagy irgalmassága!

4. Halleluját zengve, Magasztalva áldjad Krisztus által jó Atyádat!
Ha az Istent élő, Igaz hittel féled És a szíved Jézusé lett:
Boldogság, Üdv vár rád Fenn az ég honában, Hófehér ruhában.